

HATODIK ÉLETPÁLYA-TANÁCSADÁS ÉS SZAKPOLITIKA VILÁGSZIMPÓZIUM

(BUDAPEST, 2011. DECEMBER 5-7.)

KOMMÜNIKÉ

2011. december 16.

BEVEZETÉS

A Szimpóziumon 31 ország 127 képviselője vett részt. Mindegyik országdelegáció országtanulmányt készített az eseményt megelőzően, amely az alábbiakban áttekintett négy témakört fedte le. Az összefoglaló tanulmány („Szintézis”) képezte a kerekasztal-beszélgetések alapját, amelynek eredményei visszacsatolásra és összefoglalásra kerültek a plenáris üléseken. Ez a kommuniké az összes résztvevő közös következtetéseit tükrözi, egyik általuk képviselt intézményt sem kötelezi semmire. A kommuniké elsősorban a szakpolitika-alkotók számára készült.

1. TÉMA: POLITIKAI, GAZDASÁGI, TÁRSADALMI VÁLTOZÁSOK ÉS AZ AHHOZ KAPCSOLÓDÓ SZAKPOLITIKAI FELADATOK VÁLTOZÓ SZEREPE

Alapelvek

1. Az életpálya-fejlesztési rendszerek és szolgáltatások kulcsszerepe abban áll, hogy az egyéneket támogatják abban, hogy kezeljék az életpályájuk fejlesztése és a gazdasági, politikai és társadalmi változások közötti határterületet, a saját és a tágabb értelemben vett társadalmi haszon érdekében.
2. Ennek a szerepnek a teljesítéséhez az ilyen rendszereknek és szolgáltatásoknak mindig törekednie kell a vágyak és a realitások, illetve az egyéni célok és a munkaerőpiaci igények közötti dinamikus egyensúlyra.
3. Gazdasági válság idején megnövekszik az életpálya-fejlesztési szolgáltatások iránti igény és a lehetséges kereslet, hasonlóképpen a közfinanszírozáson is nagy a nyomás, hogy eleget tegyen ezeknek az igényeknek.

Ajánlások az országok számára

1. Hangsúlyozzák, hogy a szolgáltatásokhoz való hozzáférés állampolgári jog, ami kapcsolódik az emberi érték elismeréséhez, méltóságához és a reményhez.
2. Ugyanakkor, az életpálya-fejlesztési rendszereket és szolgáltatásokat erősebben kell kapcsolni a politikai prioritásokhoz, ideértve azokat, amelyek célja a gazdasági növekedés elősegítése (pl. készség stratégiák) vagy a költségek csökkentése (pl. a lemorzsolódás csökkentése).
3. Biztosítsanak megfelelő egyensúlyt a leginkább rászorulóknak számára nyújtott intenzív szolgáltatások és a mindenki számára elérhető alapszolgáltatások között (vagyis kerüljék el a „fő célcsoportok kiszorítását”).

Ajánlások nemzetközi együttműködési lehetőségekre

1. A Karrier Tanácsadás és Szakpolitika Fejlesztéséért Felelős Nemzetközi Központon (International Centre for Career Development and Public Policy, ICCDPP) és az Oktatási és Szakképzési Tanácsadói Nemzetközi Szövetségen (International Association for Educational and Vocational Guidance, IAEVG) keresztül az Európai Pályaorientációs Szakpolitikai Hálózat (ELGPN) és más szimpózium-országok közötti kapcsolatok erősítése, az ELGPN-en belüli struktúrák és folyamatok az Európán kívüli országokból származó gyakorlatokkal való gazdagítása a közös előnyök céljából.
2. Annak biztosítása, hogy ezek a kapcsolatok magukba foglalják, de túl is terjednek az ELGPN publikációinak és eszközeinek globális megosztásán – felismerve, hogy a jó gyakorlat közös tanuláson, és nem átvett modelleken alapszik.

2. TÉMA: ÉLETPÁLYA-TANÁCSADÁSI SZAKPOLITIKA, MINT AZ EGYSÉGES HUMÁN ERŐFORRÁS FEJLESZTÉSI SZAKPOLITIKA RÉSE – KIHÍVÁSOK ÉS LEHETŐSÉGEK

Alapelvek

1. Az életpálya-fejlesztés alapvető része a hatékony humán erőforrás fejlesztési és készségstratégiáknak: pl. az egyéni képességek és motivációk kihasználása a gazdaság és a szélesebb társadalom érdekében.
2. Az életpálya-fejlesztési szakpolitikák bizonyos szakterületeken belül helyezkednek el (pl. iskolák, szakmai oktatás és képzés, felsőoktatás, felnőttoktatás, foglalkoztatás, szociálpolitika). Akárhogy is, az életpálya ezeken a szakterületeken átívelő szerkezeteket foglal magába, egy életen keresztül. A támogató szolgáltatásoknak olyan problémamentesnek kell lenni, amennyire csak lehetséges. Éppen ezért fontos fejleszteni a szakterületek közötti, kommunikációra, együttműködésre és koordinációra alapozott élethosszig tartó stratégiákat.
3. Ilyen stratégiák fejlesztésére életpálya-fejlesztési szakpolitikai fórumok és egyéb szakpolitikai együttműködési mechanizmusok alapozhatók. Ezek magukba foglalhatják az érintett minisztériumokat, a társadalmi partnereket (munkáltatókat és szakszervezeteket), az életpálya-tanácsadási szervezeteket és egyéb érdekelteket. (Európában a legtöbb országban mára már létrejöttek ezek az alapok).

Ajánlások az országok számára

1. Azok az országok, amelyek még nem hoztak létre életpálya-fejlesztési szakpolitikai fórumot vagy egyéb szakpolitikai együttműködési mechanizmust, gondolják át, hogy melyik struktúra felelne meg leginkább az igényeiknek, és hogyan tudnák felhasználni más országok ilyen irányú tapasztalatait.
2. Azok az országok, amelyeknek már létezik ilyen struktúrája, rendszeresen vizsgálják felül azok céljait, feladatait, tagságát és folyamatait, azok fenntarthatóságának és hatékonyságának biztosítása érdekében.

Ajánlások nemzetközi együttműködési lehetőségekre

1. Az ELGPN-en belüli már meglévő együttműködési és kommunikációs struktúrák kiterjesztése, hogy más, Európán kívüli érdeklődő országok is hasznosítsák azokat és hozzájáruljanak az ilyen struktúrák megalapításával és fenntartásával kapcsolatos gyakorlatok megosztásához.
2. A javasolt ELGPN szöszedettel kapcsolatos konzultációs folyamatok kiterjesztése, annak globális érvényt adva.
3. Ennek a munkának egy rendszertannal való kiegészítése, hogy az ne csak az életpálya-tanácsadók és politika-alkotók, de az általános közönség által használt nyelvezetet is lefedje.

3. TÉMA: A VÁLTOZÓ VILÁG ÉS AZ ÉLETPÁLYA-TANÁCSADÁS VÁLTOZÓ SZEREPE – ÉLETPÁLYA-TANÁCSADÓI KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK

Alapelvek

1. Szakpolitikai szempontból annak biztosítása, hogy az életpálya-fejlesztési tanácsadók célnak megfelelő kompetenciái alapvető fontosságú tényezők a szolgáltatások minőségének biztosításában.
2. A magas minőségű szolgáltatások feltétele az erős életpálya-tanácsadói szakma. Jelenleg, a szakmaiság szintje (ideértve, hogy szükség van-e a szakma gyakorlásához megfelelő végzettségre) nagymértékben változik országok között és azokon belül is.

Ajánlások az országok számára

1. Fejlesszenek ki erős szakmai sztemderdeket, erős minőség-biztosítási keretrendszerekhez kapcsolódva, hogy lefedjék a különböző szakterületeken a változatos szerepköröket – megkülönböztetve az alapkompenciákat és a speciális kompetenciákat. A kormányzat esetleg adhat némi anyagi támogatást a megfelelő szakmai szövetség(ek)nek vagy szakterületi intézményeknek, hogy irányítsák ezt a folyamatot.
2. A sztemderdeket kapcsolják a nemzeti képzési keretrendszerekhez, az előzetes tanulás elismerésével és az életpálya-tanácsadói szakmához vezető, azon belüli és túli utak fejlesztésével együtt.
3. Építsenek szorosabb kapcsolatot a politika-alkotók, szakmai szövetségek, munkáltatók és képzőszervek között, annak biztosítása érdekében, hogy a szakmai sztemderdek és képzési szolgáltatások naprakészek legyenek a szakpolitikai és gyakorlati fejlesztésekben, és inkább

innovációhoz vezessenek, mint azok mögött kullogjanak (pl.: munkaerőpiaci információs rendszerek és technológia használata).

Ajánlások nemzetközi együttműködési lehetőségekre

1. Az ICCDPP-n, IAEVG-en és egyéb szakmai hálózatokon keresztül támogassák a szakmai sztenderdekkel és képzési szolgáltatásokkal (tanterv és módszertan) kapcsolatos szakpolitikák és gyakorlatok megosztását.
2. Fejlesszenek ki önértékelő szempontokat az életpálya-fejlesztési szakterületen a szakmai szervezetek számára, így téve azokat képessé arra, hogy felülvizsgálják a céloknak való megfelelésüket, a hatékonyságukat és a fejlesztési irányjaikat.

4. TÉMA: TÉNY ALAPÚ GYAKORLAT; TÉNY ALAPÚ SZAKPOLITIKÁK

Alapelvek

1. Ha az életpálya-fejlesztési rendszerek közpénzekből kerülnek finanszírozásra, szükség van arra, hogy annak hatékonysága és hatása egyértelmű tényekkel legyen alátámasztva.
2. Az ilyen tények magukban kell, hogy foglaljanak rutin adatgyűjtési-elszámolhatósági keretrendszerket, plusz longitudinális kutatási tanulmányokat a hosszútávú hatások meghatározására.
3. Az erős kutatási és tényalap szintén alapvető fontosságú az életpálya-fejlesztés jó gyakorlatainak alátámasztásához.

Ajánlások az országok számára

1. Vizsgálják felül a szakterületek közötti létező elszámoltatási keretrendszerket. Lehetőség szerint ezek magukba foglalnak bemeneti adatokat, folyamatokat, tanulási kimeneteket (pl. életpálya-menedzsment készségek), rövid távú viselkedési kimeneteket (pl.: részvétel az oktatásban vagy foglalkoztatásban) és hosszútávú gazdasági és társadalmi kimeneteket, egyéb minőség-tényezőkkel együtt (pl. gyakorló szakemberek kompetenciái, állampolgár/ügyfél bevonás, szolgáltatás-nyújtás és fejlesztési stratégiák, költségelőnyök a társadalom és az egyén számára).
2. Fejlesszenek ki kutatási stratégiát, hogy erős alapot adjanak a tényalapú szakpolitikának és gyakorlatnak.

Ajánlások nemzetközi együttműködési lehetőségekre

1. Ösztönözzék, hogy az ELGPN következő munkaprogramjában (2013-14) szerepeljen egy politika-alkotók számára készülő kézikönyv összeállítása, ami összeszedve tartalmazza a már meglévő fontosabb tényeket az életpálya-fejlesztési szolgáltatások hatásáról és iránymutatást ad az elszámolhatósági keretrendszerek lehetséges elemeihez (példákkal alátámasztva), mindezt az ICCDPP és egyéb releváns, Európán kívüli országok kutatói hálózatainak együttműködésével kivitelezve.

2. Ösztönözzék az OECD és a partner intézményeket, hogy ismételjék meg a 2001-2003-as jelentős ország áttekintéseket, kihasználva, hogy most már egyéb adatforrások is rendelkezésre állnak.

2011. december 7-én egyhangúlag elfogadta a hatodik Világszimpózium.

MELLÉKLET

A Szimpóziumon jelentős vita folyt a kifejezések használatáról és a márkaépítésről („branding”). Kimondásra került, hogy a szakpolitikával kapcsolatos, életpálya-fejlesztés leírására használt kifejezések változóak és gyakran összezavaróak. Alapkoncepción alapuló márkaépítésre van szükség a következetesség, koherencia és a folyamatosság erősítése érdekében. Javaslatra került, hogy a következő két évben a 2013-as Szimpóziumot megelőzően ezeknek a következő három szinten kellene alapulni:

Alapkoncepció:	Életpálya-fejlesztés
Definíció:	Élethosszig tartó tanulási és munka-tanácsadás
Kapcsolódó politikai témák:	Élethosszig tartó tanulás Munkaerő-fejlesztés Társadalmi befogadás

Az „élethosszig tartó tanácsadás” kifejezés használandó, mivel kapcsolódik az „élethosszig tartó tanuláshoz” és ez az alapja az Európán belüli nemzetközi együttműködésnek. Két dolgot azonban fontos hozzátenni:

- A „tanácsadás” fogalom a folyamat természeténél fogva irányító–jellegűségét tükrözi, míg az életpálya-fejlesztés célja elősegíteni, hogy a végfelhasználók képessé váljanak saját életútjuk irányítására, és hozzáférjenek a támogatáshoz, amikor arra szükségük van.
- Az „élethosszig tartó tanácsadás” úgy is értelmezhető, hogy az államnak kellene fizetnie azért, hogy a tanácsadás egy életen keresztül hozzáférhető legyen. Az ilyen támogatáshoz való hozzáférés biztosítása a teljes életpálya során releváns, egyaránt köz- és magánérdek is. De ez nem jelenti azt, hogy az állam felé szükségszerűen elvárás, hogy finanszírozza mindezt, hiszen bizonyos elemeket közvetve vagy közvetlenül finanszíroz, más elemeket nem. Az állam lehetséges szerepei: ösztönözheti a piacot, a piaci minőségbiztosítást és piaci hiányokat kompenzálhat.

Egyéb, alkalmazható kifejezések:

- Oktatás; Képzés; Foglalkoztatás; Munka.
- Készség stratégiák; Humán erőforrás fejlesztés.
- Életpálya-tanácsadás; Foglalkoztatási tanácsadás; Pályainformáció és munkatanácsadás; Életpálya-fejlesztés; Karrier coaching; Életpálya mentorálás; Megélhetés-tervezés.

A kifejezések használata a különböző kontextusnak megfelelően és az adott célcsoport igényeihez kell alakítani.